

VERBUM VERITATIS ERGA OMNES

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΡΩΣΙΚΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

**ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΘΡΟΝΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΣΤΗΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ
ΕΝ ΡΩΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**

Ως πολυκύμαντος και τρικυμιώδης θάλασσα λογίζεται και καταγράφεται στις αμέτρητες σελίδες της αψευδούς ιστορίας η όλη ζωή και πορεία της του Χριστού Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας εντός του ιστορικού χωροχρόνου, αλλά πάντοτε επικρατεί εν τέλει η ειρήνευση και η εν Χριστώ ενότητα, «*ίνα ώσιν εν*».

Κατά το απώτερο και πρόσφατο παρελθόν η χορήγηση του Αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος καθώς και της πατριαρχικής αξίας και τιμής υπό του Πρωτοκλήτου, Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Οικουμενικού Πατριαρχείου στις κατά τόπους αδελφές και θυγατέρες Ορθόδοξες Εκκλησίες, εξαιρουμένων εκείνων των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων, ήτοι της Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και της Αυτοκεφάλου εν Κύπρω Εκκλησίας, των οποίων το Αυτοκέφαλο είναι εφάπαξ τετελεσμένο και καθιερωμένο, επεβλήθη ως εκ των πραγμάτων αναγκαιότητα ένεκα ιστορικών συγκυριών, πολιτικών συνθηκών και κυρίως ποιμαντικής μέριμνας και φιλανθρώπου εξοικονομήσεως των διαμορφωθείσών καταστάσεων που επικρατούσαν εντός των ανεξαρτήτων κρατών όπου οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες διακονούσαν το της εν Χριστώ σωτηρίας των Ορθοδόξων λαών έργο τους.

Η υπό της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας χορήγηση κυρίως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος και ολιγότερον της πατριαρχικής αξίας και τιμής σε πλείστες όσες περιπτώσεις συνοδεύθηκε από την δυσφορία ή και δυστοκία ενίων άλλων παλαιότερων τοπικών Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών είτε επειδή η χορήγηση της αυτοκεφάλου εκκλησιαστικής χειραφετήσεως σε μία νεοϊδρυθείσα τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία συνεπάγετο τον επαναπροσδιορισμό της εκκλησιαστικής κανονικής δικαιοδοσίας αυτής επί εδαφών τα οποία κατά το πρότερον υπήγοντο στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, είτε επειδή ένιοι εκκλησιαστικοί ηγήτορες ένεκα μωροφιλόδοξων, ιμπεριαλιστικών τάσεων (π.χ. της Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας) θεωρούσαν και μέχρι τούδε, τραγικότατα, θεωρούν ότι τοιουτοτρόπως απομειούται η εκκλησιαστική ή μάλλον κοσμική ένεκα ρουβλίων επιρροή καθώς και το «*κύρος*» τους επί των λοιπών τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, τις οποίες αντιμετωπίζουν ως άβουλα πειθήνια φερέφωνα και δουλικά υποτεταγμένες θεραπαινίδες του ρωσικού *imperium*, είτε ακόμη λόγω της προσδέσεως των εκκλησιαστικών ηγητόρων ενίων τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών στο πολιτικό - εθνικιστικό άρμα των αρχόντων του κράτους τους προς εξυπηρέτηση

γεωπολιτικών και γεωστρατηγικών σχεδιασμών και σκοπιμοτήτων που αίρονται διά της χορηγήσεως υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου της εκκλησιαστικής αυτοκεφαλίας σε μια νεόφυτη τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, και εν τέλει λόγω της πάλιν και πολλάκις εν τοις πράγμασιν επιβεβαιώσεως του Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Αρχidiaκονικού ρόλου και της μεγατίμου και βαρυτίμου ενοποιητικής και ειρηνοποιού εν Ορθοδόξοις προνομιακής αποστολής της Πρωτοκλήτου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας.

Νέφη, βροντές, αστραπές και καταιγίδες αίρουν, ως επί το πλείστον, κύματα θαλάσσης μεγάλα λόγω της χορηγήσεως υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού καθεστώτος σε μία τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά τα πάντα παρέρχονται και υπό τον ανατέλλοντα της δικαιοσύνης θερμοурγό ήλιο της αγάπης, της δικαιοσύνης και της εν Χριστώ ελευθερίας και ενότητος ειρηνεύουν στο πάντιμο και καθαγιασμένο εκκλησιαστικό σώμα της Αγίας Ορθοδοξίας, επειδή κατά την αθηναγόρεια σοφή ρήση: **«Η Εκκλησία πορεύεται»**. Ναι! **«Η Εκκλησία πορεύεται και πλην Λακεδαιμονίων»**. Τούτο δε επιπροσθέτως διακηρύττουμε αναφορικώς με τους υπονομευτές της πανορθόδοξου και διορθόδοξου ενότητος Ρώσους παντός βαθμού ρασοφόρους και τους εξωνημένους, τραγικούς δορυφορίσκους αυτών, σλαβοφώνους, αραβοφώνους και δυστυχώς ελληνοφώνους και δη ελλαδίτες...ανίερους και άνομους φαναριομάχους.

Άξια ιδιαίτερας μνείας και λίαν διδακτικά για τους προφασιζομένους αμνησία και αντιδρώντες με την απόφαση χορηγήσεως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού καθεστώτος στην Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, είναι τα ιστορικά παραλειπόμενα τα οποία σχετίζονται με το **«παρασκήνιο»** της χορηγήσεως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος ή και της πατριαρχικής αξίας και τιμής σε μία τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία δεν γεννάται πάντοτε ανωδύνως αλλά με το άλγος του τοκετού, επειδή οι συνήθεις γνωστοί-άγνωστοι αντιδρούν σκεπτόμενοι ουχί ως εκκλησιαστικοί άνδρες άλλα ως πολιτικοί στρούκτορες άλλων μαύρων εποχών ανελευθερίας, καταπιέσεως και βίας, έχοντες μάλιστα σε απόλυτο βαθμό νοσηρώς εκκοσμικευμένο και όχι γνήσιο εκκλησιαστικό φρόνημα.

Η πρώτη διδάξασα το «αντικανονικώς και εκβιαστικώς ενεργείν» υπήρξε η θυγατέρα εν Ρωσία Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ανεκηρύχθη Αυτοκέφαλη εν έτει 1448 υπό της Πρωτοθρόνου Μητρός αυτής Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας και το έτος 1589 διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου, εκδοθέντος υπό του αοιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμίου Β΄, ανυψώθη σε Πατριαρχείο. Το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς η θυγάτηρ Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία απέκτησε υπό της Πρωτοθρόνου Μητρός αυτής Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, αφού όμως προηγουμένως με αντικανονικό τρόπο επεχείρησε να δημιουργήσει τετελεσμένα. Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας (Τζωρτζάτος) αναφέρει σχετικώς ότι: **«...το 1448 η Ρωσική Ιεραρχία προέβη εις την εκλογήν Μητροπολίτου Μόσχας άνευ της συγκαταθέσεως του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, αλλ' η πράξις αυτή προκάλεσεν αντιδράσεις μεταξύ των σοβαρών εκκλησιαστικών παραγόντων της Μόσχας, αντιταχθέντων εις τον αντικανονικόν τούτον τρόπον χειραφετήσεως από το Οικουμενικόν Πατριαρχείον. Τελικώς, κατόπιν συνεννοήσεως (1452) μεταξύ του μεγάλου ηγεμόνος Βασιλείου Βασιλίεβιτς και του αυτοκράτορος Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, το ζήτημα ερρυθμίσθη και ανεγνωρίσθη η ούτω διαμορφωθείσα εκκλησιαστική κατάσταση»**.

Οι εκκλησιαστικοί ηγέτες εν Ρωσία αντιδρούν λυσσαλέως στην χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην νεόφυτη Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, αλλά λησμονούν υπό ποιές μεθοδεύσεις και ανοίκειες πιέσεις της τσαρικής Ρωσίας έλαβε η Μόσχα την πατριαρχική αξία και τιμή υπό του αιιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμίου Β΄. Γι' αυτό ο Ρώσος ιστορικός Kartaser επισημαίνει χαρακτηριστικά ότι το Πατριαρχείο της Ρωσίας *«υπήρξε τέκνον της τσαρικής θελήσεως»*, ενώ ο αιιδίμος μέγας ιστορικός και δη σλαβολόγος, καθηγητής Αντώνιος-Αιμίλιος Ταχιάος ανακαλεί στην δήθεν ασθενική μνήμη των αμνημόνων Ρώσων ρασοφόρων και λοιπών ομοφρονούντων πειθήνιων δορυφόρων αυτών, τα κάτωθι: *«και ιδού εξαίφνης την 24ην Απριλίου 1588 εμφανίζεται εν Ρωσία αυτός ούτος ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ιερεμίας ο Β΄, συνοδευόμενος υπό των Μητροπολιτών Μονεμβασίας Ιεροθέου και Ελασσώνος Αρσενίου. Ήρχετο και αυτός εις Ρωσίαν προς αίτησιν ελεημοσύνης διά το δεινώς χειμαζόμενον Οικουμενικόν Πατριαρχείον. Την φοράν αυτήν ο Τσάρος Θεόδωρος Ιβάνοβιτς και ο ευφύεστατος σύμβουλος του Godunov ήσαν απεφασισμένοι να λύσουν οπωσδήποτε το ζήτημα. Κατεστρώθη λαμπρόν σχέδιον δράσεως... ολόκληρον δε το πρόγραμμα της παραμονής του Πατριαρχείου εν Ρωσία και των μετά Ρώσων επισήμων επαφών αυτού κατηρτίσθη υπό του Godunov. Ίσως θα φανή παράξενον, είναι όμως αληθές ότι ο Πατριάρχης Ιερεμίας συνήντησε διά πρώτην φοράν τον Μητροπολίτην Μόσχας Ιώβ μόλις την 23ην Ιανουαρίου 1589, δηλαδή εννέα ολοκλήρους μήνας μετά την άφιξίν του εις Ρωσίαν. Τί εγένετο καθ' όλον το διάστημα τούτο; Παρασκευιακαί ενέργειαι, συμπόσια, πλούσια δώρα, υποσχέσεις, πιέσεις και παν ό,τι ηδύνατο να πείση τον Πατριάρχη Ιερεμίαν περί της ανάγκης και του επιβεβλημένου της ιδρύσεως Πατριαρχείου εν Ρωσία. Τελικώς ο σκοπός του Godunov επετεύχθη. Ο Ιερεμίας, άνευ της γνώμης των λοιπών Πατριαρχών της Ανατολής, χειροτόνησε Πατριάρχη τον Μητροπολίτην Ιώβ, τον οποίον είδε διά πρώτην φοράν την ημέραν της χειροτονίας. Μόνον μετά ταύτα επετράπη εις τον Ιερεμίαν να αναχωρήση εις Κωνσταντινούπολιν»*.

Παρά δε την σφοδρή αντίδραση του μεγάλου Πατριάρχου Αλεξανδρείας Μελετίου Πηγά στην χορήγηση της πατριαρχικής αξίας και τιμής στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία, μετ' ολίγον επήλθε η ειρήνευση και ενότητα της Εκκλησίας, όπως θα συμβεί και με την πρόσφατη χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην μία και μόνη, ενιαία και αδιαίρετη Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία.

Εξ αφορμής της διαδικασίας χορηγήσεως του Τόμου της Αυτοκεφαλίας της Ορθοδόξου εν Ουκρανία Εκκλησίας υπό του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου και σε αναφορά προς την εν γένει λίαν αφήθη και ανοίκεια συμπεριφορά των εν Μόσχα ρασοφόρων, ο νους ανάγεται σε άλλη ιστορική σφαίρα σκέψεως, όταν οι παλαιοί Ορθόδοξοι Ρώσοι άρχοντες, όπως ο Τσάρος Μέγας Πέτρος, είχαν απόλυτη ιστορική και εκκλησιαστική συνείδηση ότι ο εκάστοτε Οικουμενικός Πατριάρχης είναι *«ο πνευματικός εκκλησιαστικός προπάτωρ»* του Ρωσικού έθνους.

Τούτο ευκόλως δύναται να το διαπιστώσει κάποιος εάν μελετήσει την παρακάτω ιστορικής σημασίας επιστολή του Ρώσου Τσάρου Πέτρου του Μεγάλου, ο οποίος απευθυνόμενος προς τον αιιδίμο Οικουμενικό Πατριάρχη Ιερεμία ένεκα της καταργήσεως του πατριαρχικού θρόνου της Μόσχας και της υποκαταστάσεως αυτού υπό της λεγομένης Διοικούσης Ιεράς Συνόδου, γράφει μεταξύ άλλων τα εξής: *«Τω Παναγιωτάτω, σοφωτάτω τε και λογιωτάτω Οικουμενικώ Πατριάρχη Νέας Ρώμης κυρίω κυρίω Ιερεμία, τω εν Χριστώ ημών πατρί... ως ευπειθής υιός, της περιποθήτου ημών Μητρός Ορθοδόξου*

Καθολικής Εκκλησίας, διατηρών πάντοτε την ευλάβειαν προς την Υμετέραν Παναγιότητα ως Πρώτον αυτής της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας Αρχιεπίσκοπον και κατά πνεύμα ημών Πατέρα, εκρίναμεν αναγκαίον γνωστοποιήσαι ταύτα... πεποίθαμεν ουν ότι και η Υμετέρα Παναγιότης, ως Πρώτος αρχιερεύς της Ορθοδόξου Καθολικής και Ανατολικής Εκκλησίας, το ημέτερον τούτο διάταγμα και την συστηθείσαν πνευματικήν Σύνοδον ευδοκήσαντες ομολογήσητε δίκαιον και περί τούτου διακοινώσητε τοις λοιποῖς μακαριωτάτοις Πατριάρχεις, τῶ τε Αλεξανδρείας, Αντιοχείας και Ιεροσολύμων.... Ούτω τοίνυν διατελούμεν πάντοτε της Υμετέρας Παναγιότητος, του κατά πνεύμα Πατρός και ανωτάτου Οικουμενικού Αρχιεπίσκοπος, ο κατά πνεύμα υἱός και πρόθυμος» (Ράλλη-Ποτλή, Σύνταγμα, Ε'160-162, σημ. 1). Σημειωθήτω δε επιπροσθέτως ότι και για οιοδήποτε άλλο σοβαρό εκκλησιαστικό ζήτημα ο Τσάρος Πέτρος απηυθύνετο βαθυσεβάστως προς τον Οικουμενικό Θρόνον εκζητών την γνώμη και συναίνεση αυτού.

Εάν μάλιστα αποπειραθεί κάποιος να ερμηνεύσει το γεγονός ότι οι Τσάροι της Ρωσίας πίστευαν και αποκαλούσαν τον εκάστοτε Οικουμενικό Πατριάρχη ως **«Πνευματικό Πατέρα του Ρωσικού Έθνους»**, ευκόλως δύναται να το εξηγήσει και μέσω της μελέτης των εκκλησιαστικών ιστορικών ιεροκανονικών κειμένων, τα οποία αφορούν την υπό του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου χορήγηση της λεγόμενης πατριαρχικής περιωπής, αξίας και τιμής στην τοπική Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία υπό του Κωνσταντινουπόλεως Ιερεμίου Β', ο οποίος τον Μάιο του 1590 συνεκάλεσε πολυπληθή Σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη και διά Χρυσοβούλλου η Τόμου επεκύρωσε την προαγωγή του Μητροπολίτου Μόσχας σε Πατριάρχη, ορίζοντας χαρακτηριστικά: **«... και ίνα ως κεφαλήν και αρχήν έχη αυτός (ο Μόσχας) τον Αποστολικόν Θρόνον της Κωνσταντινουπόλεως, ως και οι λοιποί Πατριάρχαι»**, ενώ στην εν έτει 1593 Σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως διά νέου σχετικού Τόμου ορίζετο ότι ο Πατριάρχης Μόσχας **«... χρεωστών μνημονεύειν του ονόματος του Οικουμενικού Πατριάρχου και των λοιπών και κεφαλήν αυτού και Πρώτον έχειν και νομίζειν τον Αποστολικόν Θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, ως και οι λοιποί έχουσι Πατριάρχαι»**. Πάσα σύγκριση όμως των πάλαι ποτέ Ρώσων πολιτικών αρχόντων και εκκλησιαστικών ηγετών με τους σημερινούς εν Ρωσία είναι περιττή και τα συμπεράσματα παντός έχοντος ευθυκρισία είναι ευκόλως εξαγόμενα και αντιληπτά συμφώνως προς την των Λατίνων σοφή ρήση: **«ο tempora, ο mores»** (Ω καιροί, ω ήθη), και ο έχων νουν νοείν νοείτω.....